

Overleven met vleestypisch dier

INTRO: Drie fokstieren en k.i. op 60 zoogkoeien: door 't fokbeleid om te gooien, fokken Eddy en Lieve Claeys vleestypischer Limousins. Een strategische keus, want hun hart ligt bij foktypisch.
AUTEUR: Jacco Keuper

TEKST:

'Zo zie ik ze het liefst: mager, lang en hoog op de poten", zegt zoogkoeienhouder Eddy Claeys als hij een pasgeboren kalf terugduwt in het hok bij een paar koeien. Na een eenvoudige, lichte geboorte moeten de dieren snel uitgroeien. Daarbij vertonen de kalveren wat onderlinge verschillen. De fokker is namelijk zijn fokbeleid aan het omturnen van foktypische dieren naar meer vleestypische. De zoogkoeienhouder doet dit niet uit liefhebberij, want eigenlijk ligt zijn hart bij het foktypische dier dat hij nu heeft. Het is een strategische keus. „Ik denk dat vleesvee in Nederland een heel moeilijk verhaal wordt. Nog heel wat Limousins vallen in de R-klasse. Met een land als Brazilië als concurrent is dat een verloren strijd." Een Limousin hoeft volgens de fokker ook niet de eigenschappen van een Belgisch Witblauwe te halen, maar moet kwalitatief gemiddeld op de grens van de U- en E-klasse zitten. Dat dit kan heeft de fokker met eigen ogen in Frankrijk gezien. Claeys geeft aan waar hij naartoe wil. Vlakke kruizen, die bovenaan ook breed zijn. Dan toont het karkas voller als het aan de haak hangt. „Van achter bekeken fokten we vroeger op een wat afhangende bil. Bij de zitbeenderen is hij nu nog breed, maar naast de staart loopt hij af." Groei in de breedte gaat ten koste van de maat, zo heeft de veehouder ervaren. Twee nakomelingen van k.i.-stieren zijn al een stuk vleestypischer dan de rest van de kudde. Claeys ziet graag grote, lange koeien, dus deze zijn eigenlijk te klein naar zijn zin. „Ik hoop dat de breedte me meer rendement oplevert. Je kunt wel iets mooi vinden, maar het moet ook geld opleveren." Toch maakt de veehouder zich geen grote zorgen over de maat van zijn vee na de koerswijziging. Door de jarenlange gevoerde foklijn heeft Claeys nu grote dieren. „Mijn streven is de maat zoveel mogelijk te behouden, maar de kwaliteit naar boven te krijgen."

Indrukwekkende fokstier

Via k.i. heeft de veehouder nu zelf een fokstier gekweekt waarmee hij dat denkt te kunnen bereiken. Het indrukwekkende dier is pas 2,5 jaar oud, maar torent met een schofthoogte van 1,52 meter uit boven de 25 koeien in zijn koppel die netjes op rij aan het voerhek staan. Claeys jaagt de kolos, met de toepasselijke naam Superieur (v. Ley), de potstal in waardoor naast zijn maat ook zijn vorm goed te zien is. Het dier is breed van voor tot achter; een brede rug, diepe rib en diepdoorlopende gesloten bilpartij. Dat is precies wat de veehouder wil: breedte. Luxe bespiering kan ook, maar gaat ten koste van de kilo's. Om te zien of de massieve bouw niet tot geboorteproblemen leidt, heeft de fokker het dier op jonge leeftijd al een paar koeien laten dekken. De geboortes bleken geen probleem en zijn nakomelingen beschikken over dezelfde eigenschappen. „Al heb ik wel de indruk dat ze wat korter zijn. Het beeld is mogelijk wat vertekend: bij bespierde dieren lijkt de middenhand korter." Bij het koppel lopen kalveren van circa 3 maanden oud. Ze zijn zowel nakomelingen van Superieur als k.i.-stieren. Ze zijn nog klein, maar detailverschillen in lichaamsbouw zijn wel te herkennen, vooral in de breedte van de rug en geslotenheid van de bilnaad. Een aantal nakomelingen van k.i.-stier Mas du Clo doet niet onder voor die van Superieur. „Daarvan hoop ik ook nog een toekomstige fokstier over te houden."

Risico's spreiden

In een openfrontstal iets verderop zit een ander koppel koeien met ook weer een eigen stier. Dat is echter een heel ander type. Een gerekte stier met van opzij gezien wel een mooie ronding in de bil, maar minder massief dan die van Superieur. De fokker was helemaal niet op zoek naar een fokstier, maar dit dier sprak hem zo aan dat hij de verleiding niet kon weerstaan.

De foktypische stier is aangeschaft om risico's te spreiden. „Bespiering schijnt makkelijker in te fokken te zijn dan maat. Stel dat ik straks moet concluderen dat het een leuk idee was, maar dat het in de praktijk helemaal niet gunstig uitpakt om op de vleestypische toer te gaan.“ Naast deze stier Sander (v. Ninas) heeft Claeys ook nog een aantal koeien bij een fokstier uit Bretagne, Robuste (v. Napoleon), lopen.

Ruim in de stieren

Aan het aantal spermaleveranciers is duidelijk te zien dat de fokker serieus met zijn fokbeleid aan het sleutelen is. Vuistregel is dat een stier 40 koeien kan onderhouden. Met drie stieren op 60 koeien is Claeys ruim voorzien. Hij insemineert ook nog 15 vaarzen per jaar. Daar is hij in 2001 mee begonnen, omdat hij een stier tekort kwam door mkz. Eerder had hij niet veel geluk met k.i. Dieren kwamen geregeld terug. „Dan heb je er toch te weinig aandacht aan besteed. Bij Limousin moet je er echt bovenop zitten. Kijken, kijken, kijken, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.“ De veehouder pakt de boeken erbij. Voor een leek zijn de overzichten met getallenreeksen achter de verschillende stiernamen compleet abracadabra. Voor Eddy en Lieve Claeys is het gesneden koek. Alle belangrijke Franse bloedlijnen behoren tot hun parate kennis. Die gebruiken ze ook bij het kopen van een fokstier in Frankrijk of bij de keuze van de rietjes. Claeys wijst op de getallen bij de stier Louxor. Met een geboorte-index van 83 moet je rekening houden met zware geboorten. Toch heeft de ondernemer ermee geïnsemineerd. Het dier heeft 98 punten voor skelet, waardoor de maat op peil blijft. En met 126 voor bespiering is hij heel passend in de gewijzigde fokkerijkoers. Daarnaast insemineert hij met stieren als Jars en Marchall.

De ondernemer vertelt dat de catalogus met stierenprestaties uit het Franse opfokstation Lanaud ook een soort reisgids voor hem is. „Kijk, deze fokker heeft zes geclassificeerde dieren op een totaal van 60. Deze boer heeft 115 dieren, waarvan er maar liefst 50 geselecteerd zijn. Bij die laatste breng ik dan veel liever een bedrijfsbezoek.“ Zo gaat hij niet alleen te werk in Frankrijk, ook in Ierland en Duitsland is hij onlangs geweest. Volgend reisdoel is Oostenrijk, want wie weet wat voor passends je daar nog treft.

Kader bij artikel:

Profiel

Naam: Eddy (51) en Lieve (53) Claeys.

Woonplaats: Biervliet (Zld.)

Bedrijf: Limousinhof Claeys VOF telt 60 Limousin-zoogkoeien met kalveren. Tevens zijn er drie dekstieren en worden 15-20 vaarzen per jaar aangehouden. Jaarlijks worden 25 dieren afgezet via huisverkoop, 10 oudere koeien uitgestoten via de handel en circa 25 stuks fokvee geëxporteerd. Bij het bedrijf horen 6 ha snijmaïs, 10 ha gras en 100 ha natuurgebied. Daarnaast is er nog 24 ha akkerbouw (tarwe, gerst, suikerbieten, bruine bonen, cichorei, pootaardappelen en spelt). Naast een winkel aan huis verhuurt Claeys fietsen en staat hij op streekmarkten.

Aanleiding voor de reportage: Voor een beter toekomstperspectief schakelde Claeys zijn fokbeleid om naar vlees-typische dieren.

Bijschrift figuren:

De Franse catalogi zijn favoriet leesvoer. De fokkers kennen alle belangrijke bloedlijnen uit het hoofd.

Claeys heeft al twee vleestypischer dieren met duidelijk minder schofthoogte. Toch maakt hij zich geen zorgen over de maat.

Sander (v. Ninas) vererft minder breedte. De fokkers zetten hun kaarten daarmee niet op één dier. Als de foklijn in de breedte onverhoopt verkeerd uitpakt, zit dat erfelijk materiaal niet in alle dieren.

Superieur (v. Ley) is de stier die de foklijn van foktypisch naar vleestypisch moet ombuigen. Met een schofthoogte boven 1,50 meter in 2,5 jaar heeft Claeys goede hoop dat de maat er niet onder zal lijden.